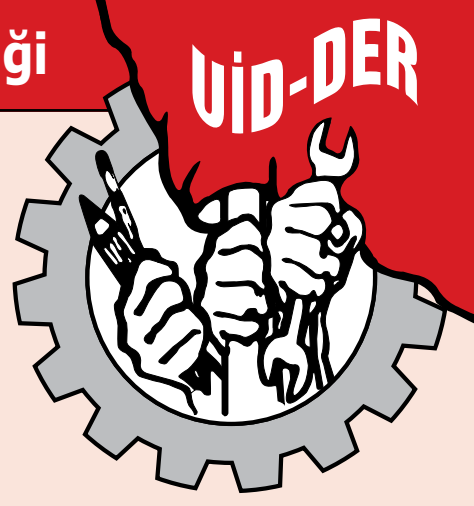

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Şubat 2019 • No: 131

Bizi Horlayıp Aşağılayanlara Cevabımız Olmalı!

Bu iktidar sürekli olarak bizi horluyor, azarlıyor, aşağılıyor. Cumhurbaşkanının Sivas'taki mitingine katılan taşeron işçiler, "KİT'lere kadro" sloganı attılar. Ama Erdoğan'dan "toplantıyı provoke etmeyin" azarı yediler. Oysa bu işçiler, çocuklarının kursağından kısarak mitinge gitmişlerdi.

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

Yaşam şartlarımızın her geçen gün zorlaştığı, çileye dönüştüğü günlerden geçiyoruz. Sömürü sisteminin yol açtığı ekonomik krizin bedelini biz ödüyoruz. Ama siyasi iktidar hâlâ "kriz yok" havalarında konuşuyor, konuşabiliyor. Çünkü bizim yani işçi sınıfının örgütlü olmadığını görüyor, biliyor. Eğer işçi sınıfı örgütlü olsaydı ve tepkisini gösterebilseydi siyasi iktidar bu kadar rahat, bu kadar pervasız olabilir miydi?

Kriz alım gücümüze ağır bir darbe indirdi. Böylece reel ücretlerimiz düşmüş oldu. Asgari ücrete yapılan zam, hayat pahalılığı karşısında ücretlerimizin eriyen kısmını bile telafi etmeye yetmedi. 1829 liralık net asgari ücret açlık sınırının altında kaldı. Dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 2 bin 8 lira, yoksulluk sınırı ise 6 bin 542 liraya yükselmiştir. Fakat siyasi iktidar asgari ücrete büyük bir zam yaptığını ve bizim de minnettar olmamızı istiyor, isteyebiliyor. Çünkü işçi sınıfının birlik ve dayanışma içinde olmadığını biliyor, buna güveniyor.

Kardeşler!

Kriz daima işçileri vurur, ocağımıza ateş düşürür. Patronların birikmiş servetleri var. Bizleri sömürerek, alın terimize el koyarak biriktirirler o servetlerini. Ama bizim birikmiş servetimiz yok. Üstelik dağ kadar borcumuz var. Bizim sadece emek gücümüz var. Emek gücümüzü satamadığımız zaman aç ve açıkta kalırız. İşsiz kalınca emek gücümüzü satamayız, ailemizi geçindiremeyiz. Son bir yılda tam bir milyon işçi işsizliğe ve açlığa itildi. Siyasi iktidarın emrinde olan TÜİK, işsizliği düşük göstermek için her türlü numaraya başvuruyor. Buna rağmen gerçeği tam gizleyemiyor. İşsizlik oranı yüzde 12,3'e çıkarken, işsizlerin sayısı 4 milyona fırlamış bulunuyor. Gerçek işsizlik ise 7 milyona merdiven dayamıştır. Ancak siyasi iktidar, "istihdam seferberliği" başlattığını söyleyerek bizi oyalamaya çalışıyor. İktidar medyası, birkaç on bin işçinin geçici olarak işe alınmasını sanki işsizlik sorunu çözülmüş gibi haber yapıyor. İktidar, tekeline aldığı medyayı kullanarak milyonları yönlendiriyor, aldatıyor ve oyalıyor. Bunu yapabiliyor. Çünkü yıllardır izlediği kutuplaştırma ve ayrıştırma siyasetiyle işçi sınıfını böldüğünü çok iyi biliyor. Bölünen/parçalanan işçiler, bir sınıf gibi hareket edemez. Tek başına kalan işçi, iktidar sahiplerinin ve sömürücülerin yalanıyla baş edemez, aldanır!

Kardeşler!

Bu siyasi iktidar yıllardır bize Türkiye'nin büyüdüğünü söyleyip durdu. Peki, ne oldu? Tek büyüyen, sermayesini katlayan patronlar sınıfı oldu. İktidarın çevresindeki sermaye sahipleri zenginleştikçe zenginleşti. Bizim payımıza ise yoksulluk düştü. Borcu olmayan, kredi kartı kullanmayan işçi yok! Tüm ömrümüz sabahdan akşama çalışmakla geçiyor. Sosyal yaşam nedir bilmiyoruz.

Şimdi ise iki kilo patates ve soğanı daha ucuza alabilmek için "tanzim satış" kuyruklarına mahkûm edildik. Bu iktidar değil miydi "biz kuyrukları bitirdik" diyerek övünen? Hastaneler dolup taşıyor, randevu almak ise yarışa dönmüş durumda. Bin işçi için açılan kadroya on binlerce işçi başvuruyor, şehir stadyumlarında kura çekiliyor. Patates-soğan, hastane ve işsizlik kuyrukları uzadıkça uzuyor. Ama siyasi iktidar şöyle diyebiliyor: "İki tür kuyruk vardır, biri yokluk kuyruğu, diğeri varlık kuyruğu; bizimki varlık kuyruğu!" Açıkça bizi aptal yerine koyup aklımızla alay ediyor. Çünkü birlik ve beraberlik içinde olmadığımızı, hesap soramayacağımızı düşünüyor. Bizi istediği gibi aldatabileceği bir yığın olarak görüyor.

Kardeşler!

Bu iktidar sürekli olarak bizi horluyor, azarlıyor, aşağılıyor. Cumhurbaşka-

nının Sivas'taki mitingine katılan taşeron işçiler, "KİT'lere kadro" sloganı attılar. Ama Erdoğan'dan "toplantıyı provoke etmeyin" azarı yediler. Oysa bu işçiler, çocuklarının kursağından kısıarak mitinge gitmişlerdi. Yıllarca destekledikleri AKP'nin verdiği sözde durmasını istiyorlardı. Ancak azarlanıp suçlandılar. Çünkü siyasi iktidar yaptığının yanına kâr kalacağını düşünüyor.

Kardeşler, 1999'da Ecevit-Bahçeli hükümeti örgütsüz oluşumuzu nasıl ki sermaye için fırsata çevirdiyse, AKP hükümeti de aynısını yapıyor. Eğer bugün AKP iktidarı bu kadar umursamazsa, bilelim ki asıl sorun bizdedir. Biz bir sınıf olarak birleşemediğimiz ve karşılarına dikilemediğimiz içindir!

"Ayaklar baş olmaz" diyen bu iktidardır. Kazanılmış haklarını isteyen milyonlarca EYT'liye "türedi" diyen yine Erdoğan'dır. AKP ve MHP'nin oluşturduğu "Cumhur İttifakı", işçilere karşı düşmanca bir siyaset izliyor. EYT'lilerin haklarının verilmesine dönük her yasa önerisine, AKP-MHP koalisyonu taş koyuyor. Bugün Erdoğan'ın yanında ama işçilerin karşısında duran Bahçeli, geçmişte de işçilerin karşısında yer almıştı. 1999'da halk, depremin yarattığı yıkımla boğuşurken, DSP-MHP-ANAP hükümeti bir gece yarısı emeklilik yasasını Meclisten geçirmişti. Bu yasayla emeklilik yaşı ve prim gün sayısı artırıldı. 2006'da ise AKP hükümeti işçileri mezarda emekliliğe

mahkûm etti. Prim gün sayısı kademeli olarak 9 bine çıkartıldı. Yine kadın ve erkeklerde emeklilik yaşı kademeli olarak arttırılarak 65'te eşitlendi.

1999'da sendikalar mezarda emeklilik yasasına karşı birçok miting ve eylem yaptı. Ama o dönemin genç işçilerinin çoğu bu eylemlere katılmadı. Örgütsüz ve sınıf bilincinden yoksundular. Çoğunun yasadan haberi bile yoktu. Ama aradan 20 yıl geçtikten sonra gerçek açığa çıktı. Yasa geriye doğru işletilmiş ve milyonlarca işçinin kazanılmış hakkı gasp edilmişti. Şu anda emeklilikte yaşa takılan 6 milyon işçi var. Genç olmadıkları için iş bulamıyor ama emekli de olamıyorlar. Geriye doğru işletilen yasanın değiştirilmesini ve haklarının verilmesini istiyorlar. Siyasi iktidar ise, üreten ve alın teri dökenleri aşağılamaktan korkmuyor.

Kardeşler, 1999'da Ecevit-Bahçeli hükümeti örgütsüz oluşumuzu nasıl ki sermaye için fırsata çevirdiyse, AKP hükümeti de aynısını yapıyor. Eğer bugün AKP iktidarı bu kadar umursamazsa, bilelim ki asıl sorun bizdedir. Biz bir sınıf olarak birleşemediğimiz ve karşılarına dikilemediğimiz içindir! Hangi inanca ve ulusa mensup olursak olalım biz işçi sınıfıyız. Alevi ya da Sünni, Türk ya da Kürt fark etmez, tüm işçiler kardeşlerdir. Bizim kardeşliğimizin temelinde emek var. Karşımızda ise iktidarıyla patronuyla sermaye sınıfı var.

Artık yeter demeliyiz! Bizi bu hale getiren, yoksulluğa ve kuyruklara mahkûm eden, horlayıp aşağılayan bu siyasi iktidara tepkimizi göstermenin zamanı geldi de geçiyor! ■

Emekçilerin Enflasyonu Başka

Patlıcan, biber, domates, soğan, patates, ıspanak... Yemeklerin değişmez ögesi sebzelerin fiyatları işçilerin emekçilerin ceplerini yakıyor. Artık ya sayarak alıyoruz ya da tümüyle listeden çıkartıyoruz. TÜİK'in enflasyonun yüzde 20 civarında olduğuna dair açıklamaları gerçeği yansıtmıyor. Pazarda enflasyon daha farklı... Asgari ücrete Ocak ayı başında yapılan yüzde 26 oranındaki zam şimdiden önemli oranda erimiş durumda. Üstelik bu zam krizle birlikte ücretlerin eriyen kısmını bile telafi etmeye yetmemişti. Dolar çıktığı zirveden biraz inse de artan fiyatlar düşmek bir yana artmaya devam etti.

TÜİK'in Ocak ayı verilerine göre tüketici fiyatlarındaki artış aylık yüzde 1,06, yıllık yüzde 20,35'e ulaştı. TÜFE'deki toplam artışa bakıldığında, sebze ve meyve fiyatının daha düşük olması beklenirdi. Oysa gıda fiyatları TÜFE'yi belirleyen kalemlerden sadece biri, alkolsüz içeceklerle birlikte TÜFE içinde yalnızca yüzde 23,29 ağırlığa sahip. Tek başına gıda enflasyonuna baktığımızda şunu görüyoruz: Gıda ve alkolsüz içecek fiyatlarındaki artış aylık yüzde 6,89 olurken, yıllık yüzde 31,98'e ulaştı. Gıda içinde sebze grubundaki artış ise Ocak ayında yüzde 29,7'ye ulaşırken yıllık artış yüzde 80,5'e ulaştı. İşte işçilerin, emekçilerin hissetmek bir yana, ceplerini delik deşik eden gerçek enflasyon rakamı budur!

Siyasi iktidara göre fiyatlardaki artışın nedeni spekülörler, fırsatçılar ve stokçular. Cumhurbaşkanı "bundan sonra stokların yapıldığı bütün depoları basacağız. Kimse benim vatandaşımın pahalı ürün satma hakkına sahip değil" dedi. Zabıta bir çok stok deposuna baskınlar gerçekleştirdiler. Böylece fiyatların kontrol altında tutulmaya çalışıldığı algısı oluşturulmaya çalışıldı. Oysa sebze ve meyve fiyatlarındaki artışın arkasındaki faktörler ortadadır:

- Ekonomik kriz nedeniyle tarım için kullanılan ithalat girdilerinin ve dolayısıyla üretim maliyetinin artması (bu dönemde zirai ilaç fiyatları yüzde 48, kimyasal gübre fiyatları yüzde 81 oranında arttı),

- Yine ekonomik krize bağlı olarak yükselen akaryakıt fiyatları,
- Tarımın plansız olarak küçük üretici eliyle yapılması,
- Tarladan tüketiciye çok sayıda aracının varlığı,
- Ekim alanlarının yapılaşma, HES, RES, havalimanı inşası gibi nedenlerle yok edilmesi,
- İklimsel değişikliklerin etkisiyle ekim alanlarını su altında bırakan sel ve fırtınaların artması...

TÜFE'yi oluşturan kalemler arasında çay, şeker, sebze, meyve, süt, et, giyim gibi temel tüketim maddeleri var. Ama bunların yanı sıra, örgü yününden anahtar yaptırma ücretine, ayakkabı tamirinden diş çekirme ücretine, numaralı gözlük camından özel üniversite ücretine; resim çekirme, berber, kaş aldırma, kreş, pike takımı, tiyatro-sinema bileti, futbol maçı kombine bileti, evcil hayvan aşı yaptırma ücreti gibi kalemler de yer alıyor enflasyon sepetinde. 100'e yakın kalemin içinde asgari ücret veya biraz üstünde çalışmaya mahkûm edilen 10 milyondan fazla işçinin kullanmadığı/kullanamadığı çok sayıda kalem de bulunuyor. Bunların çoğundaki artış, gıda fiyatlarının yanında çok düşük kalıyor, üstelik bazısında artış değil düşme var. Bu kalemlerin hesaplamaya dâhil edilmesiyle, tüm kalemlerin ortalaması dikkate alındığı için enflasyon düşük çıkıyor. Hesaplar emekçileri düpedüz aldatmak üzere yapılıyor.

Yüksek fiyatlar sonucunda emekçilerin alım gücü hayli düşmüş durumda. Milyonlarca asgari ücretli işçinin zamlarla birlikte cebine giren para, zammın hemen ardından 3'te 2 oranında eridi. Konkordato ilan eden, iflas eden, küçülmeye giden işyerlerinden çıkarılan ve çoğu tazminat haklarını bile alamayan yüz binlerce işçinin durumu çok daha vahim.

Enflasyon, yoksullaşma, işten çıkarmalar ve işsizlik artıyor. Bedel işçi sınıfına ödetilmek isteniyor. Tek başına bir işçi bu koşullara boyun eğer, bunalıma girer, çikışsızlığa sürüklenir. Sınıf kardeşleriyle bir araya gelerek örgütlenen, mücadele eden işçi ise krizin faturasını krizin nedeni olan patronlar sınıfına ödetir. ■

"Varlık Kuyruğu" Yani Patates-Soğan Kuyruğu

■ Gebze'den bir işçi

Temel ihtiyaç maddelerine gelen zamlar gittikçe artıyor. Her şey ateş pahası olmuş. Özellikle gıda fiyatları tavan yaptı. Ekonomik krizin faturasını bizim üzerimize yıkan iktidarın marifetleri yüzünden, evlerimizdeki tencereyi kaynatamaz olduk. Markete, pazara, manava gitmeye çekiniyoruz; patatese, soğana, domatese, biber bakmaya korkar olduk. Alım gücümüz, ağır enflasyon yüküyle birlikte daha da düştü. Gel gör ki Türkiye'yi 17 yıldır yöneten iktidar, "Türkiye ekonomisi uçtu", "sıkıntı yok", "her şey düzelecek, çok daha iyi olacak" yalanlarıyla bizleri kandırmaya çalışıyor. Artan gıda fiyatlarıyla ilgili her zaman yaptığı gibi manipülasyona başvuruyor. Ekonomik krizin sorumluluğunu almamak için düşmanlar icat ediyor. "Ekonomimizi yıkmaya çalışıyorlar", "hal teröristleri", "fırsatçı stokçular" propagandalarıyla hedef sapıtıyor. Fiyatların yüksek olmasının nedeninin komisyoncular, aracılardan olduğunu söyleyerek gerçekleri bir güzel çarpıtıyor. Bu işte iktidarın hiçbir suçu yokmuş da, bütün suç ülkenin kalkınmasını istemeyen güçlerdeymiş algısı oluşturuyor. Buna ses çıkaranları ise aşağılıyor, devletin sopasını göstererek korkutmaya çalışıyor.

Gıda fiyatlarının artması yüzünden siyasi iktidar, kendilerine gelecek tepkileri önleyebilmek için ilginç yöntemlere başvuruyor. Bu oyalama ve kandırma yöntemlerinden birini de enflasyonla mücadele kapsamında bağlamında tanzim satış noktaları oluşturuyor. İlk etapta İstanbul ve Ankara'nın çeşitli bölgelerinde kurulan tanzim satış çadırlarında iktidar; domates, biber, patlıcan satışına başladı. Mezara kadar değil, seçime kadar olan bu tanzim satış noktalarında, markette pazarda pahalı olan gıdayı bir miktar ucuza satarak, "gıda terörünün" hakkından geleceklerini ifade ediyor. Milyonlarca insanın yaşadığı

Türkiye'de, birkaç büyük şehirde kurulan tanzim satış çadırları hangi derde derman olabilir? AKP iktidarının emekçilerin sorunlarını çözmek gibi bir derdi yok. Bunun seçim yatırımı olduğu gün gibi ortada.

Hani ekmek, tüp, yağ, gaz kuyruklarını bir daha yaşamayacaktık? Her defasında geçmişte olan kuyrukları eleştiren ve yeni Türkiye'de bunların asla olmayacağını söyleyen iktidar, bugün bizleri patates, soğan, biber kuyruğuna davet ediyor. Sermayenin çıkarlarını başa alan politikalar, ülkeyi böyle bir sürece soktu. Biz emekçiler, bu kış soğuşunda evimize biraz olsun gıda almak için tanzim satış notalarında, kuyruğa girip yağmurun altında beklemek zorunda bırakılıyor. İktidar bu sorunda kendine pay çıkarmıyor, tersine emekçileri suçluyor. Biz bu hale nasıl geldik, neden bu haldeyiz, gıdayı neden pahalı almak zorunda kalıyoruz, neden kuyruklarda bekliyoruz? İktidar bizlerin böyle gerçek sorular sormasını istemiyor, sorunların kaynağında ne var, bunu bilmemizi asla istemiyor.

İktidara göre iki kuyruk varmış "bir yokluk kuyruğu bir de varlık kuyruğu." İnanılır gibi değil! Sanki biz bu ülkede yaşamıyoruz da karmaşık bir rüyada debelenip duruyoruz. Şimdi biz varlıktan dolayı mı kış soğuşunda saatlerce birkaç kilo soğan, patates almak için kuyruğa giriyoruz? Varlıktan dolayı mı fiyatlar sürekli artıyor? Varlıktan dolayı mı asgari ücreti gıdaya yetiştiremiyoruz? Varlık kuyruğu bugün yaşanan manzara ise, yokluk kuyruğu nasıl olur acaba? Üstelik tanzim satış noktalarındaki gıdaların maliyetinin altına satıldığı, aradaki farkın vergilerle yine halkın cebinden çıkacağı, bu durumun sürdürülemez olduğu ortadadır. Bunun adı krizdir ve bu krize sebep olan 17 yıldır ülkeyi yöneten siyasi iktidardır.

İktidarın ve şakşakçı medyanın öve öve göklere çıkarttığı tanzim satış noktalarının bizim derdimize derman olmayacağı ortada. Tanzim satışla yapmak istedikleri onları ele veriyor: 31 Mart yerel seçimlerine kadar oy kaybetmemek ve gıda fiyatlarına karşı oluşan tepkinin kendilerine yönelmesini önlemek! Suçlu bulmak çok kolay; aracılardan, stokçulardan, pazarcılardan, üreticilerden, hedef göster gösterebildiğin kadar! Sürekli düşman yarat, mağdur rolü oyna ve böylece iktidar kal! AKP'nin tüm derdi iktidarda kalmaktır. Emekçiler sağlıklı besleniyor mu, temel ihtiyaçlarını karşılıyor mu, zerrece önemsemiyor. Bu gidişe, bizi bu duruma düşürenlere karşı bir tepkimiz olmayacak mı? ■

Mutfaklarda Yangın Var

“Artık pazara çıkmaya korkar olduk. Pazara geldim, hiçbir şey alamadım. Eve eli boş döneceğim. Gidince çorba yapacağım. Zaten çorba, makarna, başka bir şey yediğimiz içtiğimiz yok! Yarı aç yarı tok yaşıyoruz. Sadece uzaktan bakıyoruz, alamıyoruz.” “Aldığımız her şeyin fiyatına %100 zam geldi. Meselâ patlıcan. Alamayacağımı bildiğim için fiyatlarına bakmıyorum. Çünkü morali bozuluyor insanın. Ne olacak, bu yangını kim söndürecek? Her yer yanıyor. Başımızdakiler görmezlikten geliyor.”

Bu sözler, çıktıkları semt pazarında kendilerine uzatılan mikrofona hayat pahalılığını anlatan emekçi kadınlara ait. Enflasyon almış başını gidiyor. Devletin resmi kurumu TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamları işçilerin enflasyonu ile çelişiyor. Ekonomik kriz, hayat pahalılığı derken içtenden ipliğe varana kadar her şeyin fiyatı iki, üç katına çıktı. Asgari ücrete yapılan zam daha şimdiden buhar olup uçtu. Zaten açlık sınırının altında bir maaşla yaşamak zorunda olan milyonlarca işçi için hayat çekilmez oldu. Gıda fiyatlarındaki artış %32, sebze fiyatlarındaki artış %80'lere çıkmış durumda. Bu rakamların milyonlarca işçi, emekçi için taşıdığı anlam açıktır: Mutfaklarda yangın var!

Teşbihte hata olmaz derler. Maazallah diyelim ki evimizin mutfağında yangın çıktı. Ne yaparız? Ne kadar korksak da bırakıp kaçmayı mı düşünüyoruz? Elimiz kolumuz bağlı oturur muyuz? Söylenmekle, homurdanmakla, şikâyet etmekle mi yetiniriz? Yangının büyümesine, evin tamamına yayılmasına seyirci mi kalırız? Biri gelip söndürsün diye mi bekleriz? Yoksa itfaiye çağırır ve ekipler gelinceye kadar konu komşu el birliğiyle yangını söndürmeye mi çalışırız? Elbette böyle bir durumda canımızı dişimize takar, yangını söndürmeye çalışırız. Kovayla su taşırız, alevlerin üzerine battaniye atarız, çocuklarımızı korumak için önlem alırız... Kısacası seyirci kalmaz, elimizden geleni yaparız. Çünkü biliriz ki seyirci kalmak felaketi daha da büyütme demektir.

“Bugün tencerede kaynatacak yiyecek bir lokma bulduk ama ya yarın ne yapacağız?” kaygımız büyüyor. Biz işçilerin cepleri de mutfakları da alev alev yanıyor. Ve tıpkı yangın örneğinde olduğu gibi bu yaşadıklarımız karşısında seyirci kalmamız, çaresiz olduğumuzu düşünüp harekete geçmememiz felaketi büyütüyor. En başa dönelim ve hayat pahalılığına isyan eden işçi kardeşimizin sorduğu soruyu tekrarlayalım: “Bu yangını kim söndürecek?”

Yıllardır işçi düşmanı politikalar yürüten, ekonomik krizi körükleyip sonra da kendinden başka herkesi suçlayan, krizin yükünü işçi sınıfının sırtına yıkan siyasi iktidar derdimize derman olamaz. “Tüp kuyruğundan kurtardık” dedikleri emekçileri soğan-domates kuyruğuna mahkûm

edenlerden hayır gelmez. Emekçi kadınları oy deposu olarak görüp yalanlarla aldatmaya çalışanların çaresi çare değil külfettir. Dermanımız yine kendimizdedir.

Bugün işçi sınıfı olarak örgütsüz, dağınık ve güçsüz durumda olduğumuz doğru. Ama yarın bugünden daha güçlü olalım diye çalışmalıyız. Örneğimize dönelim: Diyelim ki yangını söndürmek için itfaiye araçlarını henüz semtimize, evimize getiremiyoruz. O halde eskiden tulumbacıların yaptığı gibi en yakın kuyuyu bulacağız. O kuyuya kadar ulaşacak sayıda insan bulacağız, yan yana, omuz omuza duracağız. Kuyudan su çekeceğiz, kovaları elden ele ulaştıracağız, yangının büyüyüp felakete dönüşmesini engelleyeceğiz.

Mutfaklarımızda, ceplerimizde çıkan yangının tek sorumlusu kârına kâr katmak için bizleri dizginsizce sömüren patronlar sınıfıdır. Bizse işçi sınıfıyız ve tek tek işçiler olarak patronlar sınıfıyla baş edemeyiz, bu yangını bir başımıza söndüremeyiz. Biz milyarlarca işçi koca bir zincirin halkaları gibiyiz, her şeyi birlikte üretiriz. Birbirimize kopmaz bağlarla bağlıyız. Hayatları, çalışma koşulları, sorunları birbiriyle aynı olan insanlarız. Yangının sönmesini istiyorsak dayanışma içinde olmamız, yan yana durmamız, birlikte hareket etmemiz, birlikte çözümler üretmemiz şarttır.

O halde işe şuradan başlayalım: Egemenlerin, siyasi iktidarın yalanlarına kanmayalım. Gerçekleri kavrayarak diğer işçi kardeşlerimize anlatalım. İşyerimizde, mahallemizde bütün emekçi kadınları, işçileri kardeşimiz olarak görelim, kutuplaşma tuzağına düşmeyelim. Birlik olalım, birbirimizden güç alalım. Coşkun akan bir sel olup kapitalizm yangınına söndürünceye kadar mücadele edelim. ■

Emeklilikte Yaşa Takılanların Büyük Buluşması

1999'da emekçiler on binlerce insanın öldüğü depremin yaralarını sarmaya çalışırken, zamanın hükümeti bu felaketi “fırsata” dönüştürmüş ve bir yasal düzenleme ile emeklilik yaşını yükseltmişti. Üstelik kazanılmış haklar yok sayılarak yasa geriye dönük de işletilmiş ve 1999'dan önce işe girenler de bu yasa kapsamına alınmıştı. Bugün bu yasa nedeniyle, işe girdiği dönem için geçerli olan hizmet yılını ve prim gün sayısını tamamlamış olmasına rağmen emekli olamayan, “yaşa takılan” milyonlarca işçi var. Bu işçiler, Emeklilikte Yaşa Takılanlar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nde (EYT-SYDD) örgütleniyor ve gasp edilen haklarını geri alma mücadelesi veriyorlar. EYT-SYDD, Türkiye'nin pek çok ilinde bulunan temsilcilikleri aracılığıyla basın açıklamaları, buluşmalar ve etkinlikler düzenliyor. EYT'lilerin mücadelesi büyüyecek devam ediyor.

EYT'liler Bursa, İstanbul, İzmir, Trakya, Gebze gibi birçok kentte kitlesel buluşmalar gerçekleştirdiler. En son 10 Şubatta on binlerce EYT'li Ankara'da buluştu. Mitingin yapıldığı Nâzım Hikmet Kongre ve Kültür Merkezi'nin içi ve etrafı dolup taşı. Salonlara sığmayan on binlerce EYT'li dışarıya kurulan büyük ekranlardan toplantıyı takip etti. Toplantıda EYT Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Başkanı Gönül Boran Özüpak ile Sosyal Güvenlik Uzmanı Ali Tezel tarafından konuşmalar gerçekleştirildi.

EYT'lilerin taleplerini dile getiren Özüpak, şöyle konuştu: “Ekonomik kriz hayatımızı zorlaştırıyor. Çıkacak kanun yarım yamalak olmamalı. 1999 öncesi bize sunu-

lan şartlar dâhilinde yürürlüğe girmesini istiyoruz. Ayrımcılığa sebep olacak bir kanunun taraftarı değiliz. Sesimizi duymayanlar, alaycı sözlerle boş işler yaptığımızı söyleyenler bilsin ki EYT'liler Türkiye'nin bel kemiğidir. Kibirle milletine sırt çevirenlere egemenliğin sahibinin millet olduğunu hatırlatmak gerekir. Bizim 38 yaşında emeklilik gibi bir hedefimiz yoktur. Biz yasanın geriye doğru işletilmesinin yanlış olduğunu söylüyoruz. Çalışan emeklilik haklarımızı geri istiyoruz. Sesimizin duyulduğu aşikârdır. Bu EYT'lilerin başarısıdır. Türkiye'nin birlikte hareket etmekten gurur duyan kuşağının başarısıdır. Haklıyız, güçlüyüz. Her şeyden önce birlik ve beraberlik içindeyiz. Bundan sonra da sonuç alana kadar hakkımızı aramaya devam edeceğiz.”

Konuşmasında EYT mağduriyetinin ancak örgütlü olunması halinde giderilebileceğini vurgulayan Ali Tezel, seçimlerin ardından kıdem tazminatının da gündeme getirileceğini hatırlattı. Bu nedenle bütün emekçilerin bu saldırılara karşı örgütlü olması gerektiğini vurguladı. Tezel, “Avrupa'da emeklilik yaşı 65” diyenlere “çalışma şartları, yasalar Avrupa'daki gibi olsun ben de 65 yaşında emekli olurum. Bunlar maaş verirken bize Çin'i, kendilerine Avrupa'yı reva görüyorlar” sözleriyle tepki gösterdi.

Konuşmalar sırasında sık sık “EYT Yoksa Oy da Yok!”, “Emeklilik Hakkımız Söke Söke Alırız!”, “Vur Vur İnsan Ankara Dinlesin!”, “Edirne'den Kars'a Jüpiter'den Mars'a, Çıksın Artık Bu Yasa!”, “Yaşasın EYT Kardeşliği!” “EYT Burada, TRT Nerede!” sloganları atıldı.

İşçi Direnişleri Sürüyor

Antep'te birlik olan iki fabrikanın işçileri taleplerini kabul ettirdi

Antep 2. OSB'de faaliyet gösteren Boyar Kimya ve Flament Tekstil patronlarının yüzde 10 zam dayatmasına karşı iki fabrikanın işçileri iş bırakarak tepkilerini gösterdiler. Sendikasız oldukları halde fabrikalarında birlik olmayı başaran işçiler, patronlara geri adım attırmayı başardılar. İşçilerin eylemleri sonucunda ücretlere her iki fabrikada da yüzde 26 oranında zam yapıldı.

Yaklaşık 450 işçinin çalıştığı Boyar Kimya fabrikasında işçiler, yüzde 10 zam ve AGİ dâhil 2 bin 35 lira ücret teklifini kabul etmeyerek üretimi durdurdu. 3-11 vardiyasının ardından gelen gece vardiyası da işbaşı yapmayınca patron işçilerden 1 hafta süre istedi. 1 haftanın sonunda zam oranını yüzde 26 olarak duyurdu. Böylece 1750 lira olan ücretler 2 bin 200 liraya, 1850 lira olan ücretlerse 2 bin 300 liraya yükseltilmiş oldu.

Flament Tekstil fabrikasında da düşük zam dayatmasına karşı işçilerin iş bırakacaklarını söylemesi üzerine, patron 5 gün sonra yeni zam oranını yüzde 26 olarak açıklamak zorunda kaldı.

Flormar işçilerinin direnişi devam ediyor

Petrol-İş Sendikasına üye oldukları ve haklarını aradıkları için işten çıkarılan Flormar işçileri, "Flormar Değil Direniş Güzelleştirir" sloganıyla başlattıkları direnişte 9. ayı geride bıraktılar. İşçiler, direnişlerinin karalanmasına, soba ile ısınmaları, çadır kurmaları ve seslerini duyurmaları engellenmesine rağmen kararlılıkla mücadele etmeye devam ediyorlar. Flormar işçileri 30 Ocakta Gebze'deki direniş alanından yola çıkarak Bursa Orhangazi'de hakları için direnen Cargill işçilerini ziyaret etti. Emek kurumları ve ÜİD-DER'li işçiler Flormar işçilerinin mücadelesini destekliyor.

Cargill işçileri 10 aydır direnişte

Tek Gıda-İş Sendikası'nda örgütlendikleri için işten çıkarılan işçilerin direnişi 17 Nisan 2018'den bu yana devam ediyor. Direnişçi işçiler sendika düşmanı patronun

baskılarına karşı seslerini duyurmak için çeşitli eylemler gerçekleştiriyorlar. İşçiler, şirketin İstanbul'daki genel merkezine kadar yürüyüş gerçekleştirmiş, Gebze'de Flormar işçileriyle de bir araya gelerek ortak basın açıklaması yapmışlardı. Yürüyüşleri sırasında işçiler polisin gözaltı saldırısına da maruz kalmışlardı. Cargill işçileri sendikalı olarak işe geri alınana dek mücadeleyi sürdürmekte kararlı olduklarını dile getiriyorlar.

TARİŞ direnişiyle sınıf dayanışması mitingi

Tariş Zeytin ve Zeytinyağı fabrikasında sendikalaştıkları için işten çıkarılan işçilerin direnişi Kasım ayından bu yana sürüyor. İzmir Çiğli Organize Sanayi Bölgesindeki fabrikada direnişlerini sürdüren DİSK/Gıda-İş üyesi işçilere destek de sürüyor. Bu kapsamda 8 Şubatta "Tariş Direnişiyle Dayanışma Mitingi" gerçekleştirildi. DİSK, İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri, KESK, emekten yana parti ve kurumların katıldığı mitingde yapılan konuşmalarda, polis baskısı ve işten atılmalar protesto edildi. İşçi sınıfının haklarına yönelik saldırılara dikkat çekildi, birlik ve dayanışmanın önemi vurgulandı. Dayanışma mitingine 13 Temmuz 2018'den bu yana direnişte olan Aydın Sarı Otobüs şoförleri de destek verdi. "Sarı Otobüs Şoförleri Geri Alınsın, Sendikalı Olmak Anayasal Haktır" pankartlarıyla TARİŞ işçilerine destek veren direnişçi işçiler, Aydın Büyükşehir Belediyesinde çalışırken DİSK/Sosyal-İş Sendikasına üye oldukları için işten çıkartılmışlardı. ■

Dünya Meydanlarından İşçilerin Öfkeli Sesi Yükseliyor!

Fransa'da yeni yılın ilk genel grevine yüz binler katıldı

Fransa'da yüz binlerce işçi 5 Şubatta genel greve çıktı. Ülkenin en büyük işçi sendikaları konfederasyonu olan CGT'nin (Genel-İş Konfederasyonu) çağrısıyla greve çıkan işçiler, yaşamı durma noktasına getirdi. 2019 yılının ilk genel grevini gerçekleştiren işçilere, haftalardır ülkeyi sarsan eylemler düzenleyen ve Cumhurbaşkanı Macron'un istifasını isteyen Sarı Yelekliler de destek verdi. 160 farklı noktada eylemler gerçekleştiren yüz binler; ücretlerin yükseltilmesi, vergi eşitsizliklerinin giderilmesi, gösteri hakkını kısıtlayan yasanın geri çekilmesi gibi talepler yükselttiler.

Kamu çalışanlarından gençlere, işsizlerden emeklilere varıncaya kadar toplumun tüm emekçi kesimlerine eylemlere katılma ve mücadele çağrısı yapan CGT'nin 24 saatlik genel grevine diğer işçi konfederasyonları da destek verdi. Böylece ülke genelinde sayısı yüz binleri bulan bir kitle sokaklara dökülerek ortak taleplerini yükseltti. Ülkenin en önemli limanlarının giriş-çıkışlarını, otoyol kavşaklarını kilitleyen işçi ve emekçiler, büyük şehirlerin meydanlarında da kitlesel mitingler gerçekleştirdiler.

Paris'te belediye binası önünde toplanan eylemciler, Elysee Sarayı ve Ulusal Meclis'in yakınında bulunan Concord Meydanına bir yürüyüş gerçekleştirdi. Büyük

şirketlere 57 milyar avro dağıtılırken asgari ücretin olması gerekenin çok altında olduğunu söyleyen işçiler, zenginlerden alınan servet vergisini kaldıran Macron hükümetine tepkilerini dile getirdiler. Sırtlarındaki vergi yükünün hafifletilmesini, kamu hizmetlerine ayrılan bütçenin artırılmasını talep ettiler. Artan polis şiddetini, gösteri hakkı başta olmak üzere demokratik hak ve özgürlüklere yönelik kısıtlamaları protesto ettiler.

Belçika'da grev

Belçika'da üç sendikanın çağrısıyla 13 Şubatta genel grev gerçekleştirildi. Hava ve demiryolu ulaşımı durdu, postaneler, okullar, hastaneler kapandı. Belçika'nın en büyük havalimanları yolcularına havalimanlarına gelme çağrısında bulundu. Çöpler toplanmadı. Özel sektör ve alışveriş merkezi çalışanları da greve destek verdi. İşçiler ücretlerinin ve emekli maaşlarının yükseltilmesini, sosyal haklarda ve emeklilik koşullarında iyileştirmeler sağlanmasını talep ediyorlar.

Grev, Belçika'nın başkenti Brüksel'de gerçekleştirilen NATO ülkeleri savunma bakanları toplantısını da etkiledi. Toplantıya katılacak resmi heyetler uçuşların ve ulaşım hizmetlerinin aksamasından etkilendi.

Ülkede en son Aralık 2014'te genel grev gerçekleşmişti. Sendikalar 13 Şubat genel grevinin ülkede Mayıs ayında yapılacak seçimlerden önce sağcı hükümete bir uyarı niteliği taşıdığını ifade ediyorlar.

İtalya

Belçika

Meksika

Fransa

Meksika'da işçiler grevle kazandı

Meksika'nın ABD sınırındaki Matamoros bölgesinde bulunan sanayi havzasında yaklaşık 1 ay süren grev 7 Şubatta kazanımla sonuçlandı. On binlerce metal işçisi taleplerini kabul ettirmeyi başardı. Sendikalar, yüzde 20'lik zam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi talepleriyle iş bırakan işçilere başta destek vermemişti. Ancak işçilerin kararlı duruşu sonucunda sendikalar grev ilan etmek ve işçilere destek vermek zorunda kaldılar. Ford, Fiat gibi otomotiv devleri için parça üretilen fabrikaların patronları grevi kırmak için toplu işten atmaların gerçekleşeceğini söyleyerek işçileri yıldırmaya çalıştılar. Fakat işçiler bu tehditlere rağmen mücadeleye devam ettiler. Tüm baskılara, karalamalara, grev haberlerinin yayılmasını engellemeye dönük çabalara rağmen işçilerin kararlı mücadelesinin sonucunda 48 fabrikanın 44'ünde işçilerin talepleri kabul edildi.

Macaristan'da mücadele eden otomotiv işçileri kazandı

Macaristan'da otomotiv devi Audi'de çalışan işçiler Ocak ayında ücretlerinde yüzde 18'lik artış ve hafta sonu tatili için uyarı amaçlı iki saatlik iş durdurma eylemi yaptılar. Ardından bir hafta süren grev gerçekleştirdiler. Şirketin yüzde 10'luk teklifini kabul etmeyen işçiler talepleri karşılancaya kadar mücadele edeceklerini dile getirdiler. İşçiler üretimden gelen güçlerini kullandılar ve bir haftalık grevin ardından şirket, 31 Ocakta işçilerin taleplerini kabul etmek zorunda kaldı ve sözleşme imzalandı.

İtalya'da işçiler hükümeti protesto etti

İşsizliğin en yüksek olduğu Avrupa ülkelerinden biri olan İtalya'da işçilerin hayatı her geçen gün zorlaşıyor. Resmi kurumların açıklamasına göre ülke ekonomisi kü-

çülüyor. İşsizlik artıyor, ücretler eriyor, çalışma koşulları zorlaşıyor. Egemenler Türkiye'de olduğu gibi krizin faturasını işçi sınıfına ödetmeye çalışıyorlar.

Buna sessiz kalmayan İtalyan işçiler, 9 Şubatta ülkenin en büyük üç işçi sendikası olan Genel İşçi Konfederasyonu (CGIL), İşçi Sendikaları Konfederasyonu (CISL) ve Metal İşçileri Sendikası'nın (UIL) çağrısıyla bir protesto gösterisi gerçekleştirdi. 200 bin kişinin katıldığı eylem, son yıllarda bu ülkede gerçekleştirilen en kitlesel işçi eylemi oldu. İşçiler, işçi düşmanı politikalara karşı öfkelerini haykırdı. Eylemde, hükümetin bazı yoksul ailelere ve emeklilere dağıttığı küçük yardımlarla işçi sınıfını susturmaya çalıştığı belirtildi. İşsizliğe, düşük ücretlere karşı yeni politikalar geliştirilmesi gerektiği vurgulandı. Bunların yanı sıra hükümetin ırkçı söylemleri ve politikaları da işçiler tarafından protesto edildi. İşçiler taşıdıkları "Tek Bir Irk Var, İnsan Irkı!" dövizleriyle ırkçılığa karşı seslerini yükselttiler. Sendika temsilcileri ise hükümet taleplerini kabul edinceye kadar mücadeleye devam edeceklerini vurguladılar.

Zimbabve'de öğretmenler grevde

Zimbabve'de de işçi ve emekçiler zamlara, hayat pahalılığına karşı ayağa kalktı. Ocak ayında işçi ve emekçilerin protesto gösterilerine polis saldırıları gerçekleşmiş ve ondan fazla kişi katledilmişti. Sosyal medya sitelerine erişim yasaklanmış, işçilerin birbirinden haberdar olmaları engellenmeye çalışılmıştı. Hayat şartlarının çok zorlaştığı ülkede 5 Şubattan itibaren öğretmenler de greve çıktı. Alınan ücretlerin öğretmenlerin yol masraflarını bile karşılamadığı dile getiriliyor. Gıda fiyatlarına yüzde 60'ın üzerinde, akaryakıt fiyatlarına ise yüzde 150 zam yapılan Zimbabve'de emekçiler ücretlerine anlamlı bir zam istiyorlar. Sendikalarsa, talepleri kabul edilinceye kadar grevi sürdüreceklerini vurguluyorlar. ■

Özal'ın Yakasına Sarılıp Hesap Soran Baştemsilci

Derinden Gelen Kökler kitabında, Türkiye işçi sınıfı tarihinde çok önemli bir yeri olan Maden-İş Sendikasının mücadelelerine yer veriliyor. Hem de o mücadeleleri veren, o mücadelelere tanık olan işçilerin ağzından. Bu mücadele örnekleri, birleşen işçilerin haklarını aramakla kalmadıklarını, sermaye babalarının karşısında daha başı dik durabildiklerini de gösteriyor. Tıpkı Celal Alçinkaya'nın aktardığı gibi:

“Baştemsilci, Özal'ın yakasına sarıldı”

14. Bölge Temsilcisi Celal Alçinkaya, 1974'te başlayan ve 486 gün süren bir grev yaşamış olan Elektrometal'de yaşanan bir olayın öyküsünü şöyle anlatmıştı: “1977'de Elektrometal fabrikasında bir direniş başlattık. Sendika baştemsilcisi uzun grev sırasında da görev yapmış olan Hasan Çelik'ti. «Babe» diye çağrılan Halil Demirtürk adındaki temsilci de işyerinde etkiliydi. Babe, her konuşmasında «Eğer biz taban isek ki tabanız» diye başlardı. Tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesini çok savunan **dindar ama sendikasına sahip çıkan** bir arkadaşı, emin bir arkadaşı.

1977 yılında Elektrometal'de fabrikadan dört işçi [daha sonra patron örgütü MESS'in başkanı olan] Turgut Özal'ın imzasıyla işten çıkarılmıştı. Siz biliyorsunuz işyerinde başka yetkililer de var ama genel müdür imza koymuş bildirime. Olacak şey değil. Eylem başlayınca telefon geldi. Ben ve bölge avukatı Ali Şen bölge arabası Volkswagen ile fabrikaya gittik. İşçi dışarı çıkmış. O sırada karşıdaki Demirdöküm fabrikasında da lokavt var.”

Dört işçi çıkarılınca

“Biz fabrikaya girdiğimizde Özal da sosyal binadan işçilere doğru geliyordu. Özal ile yarı yolda karşılaştık. **Baştemsilci Hasan Çelik, Özal'ın yakasından tuttu ve «Sen bu işçilerden ne istiyorsun?»** dedi. Çelik sözlerine ağır bir küfürle devam etti. Ondan sonra tuttu, bana döndü Özal, «Celal Bey, ne oluyor» dedi. Ben Özal'a «Senin ne işin var burada» dedim.

Özal «Ben» dedi, «İşçilerle konuşacağım.» Ben Özal'a ‘Sen işçilerle konuşamazsın. Onlar benim üyelerim, ben üye yaptım. Sen ancak benimle konuşabilirsin’ dedim ve sözümü tekrarladım: «İşçilerle ben konuşurum, sen benimle konuşacaksın.» Bu konuşmalardan sonra durumu görüşmek için sosyal binaya girdik ve temsilcileri de yanı-

mıza alıp en üst kata çıktık. Tabii MESS'ten de gelmişler. Özal'ın bir sürü danışmanları da var.”

Direniş başarılı oldu

“Sonra işçiler direnişteyken, işveren tarafıyla saatler boyu tartıştık. Özal: «Diğer konular tamam ama bu dört işçiyi geri almam» dedi.

Benim teklifim ise kesindi. «Sen» dedim «Dört işçiyi alacaksın, onların moralinin düzelmesi için de bir ay ücretli izin vereceksin.»

Özal, «Olur mu öyle şey» dedi. «Olur» dedim. Bundan sonra uğraştık, tartış, tartış, sonuçta işçilerin geri alınma maddesini protokole koyduk. Gittik yemekhaneye, işçileri topladık, işte şöyle şöyle anlaşma oldu diye sonucu anlattık. Ben sonra «Dört arkadaşımız geçsin muhasebeye, paralarını alsınlar» dedim. İşçiler önce güvenmedi ve «Olmaz. Bizi tekrar bir daha geriye almazlar» dediler. Ben ve Ali Şen protokolün maddelerini bir kez daha açıkladıyınca direniş sonra erdi. Dört arkadaşımız da bir ay sonra işbaşı yaptı...”

“Bu ortamda çalışılmaz”

“Bir gün Daire Başkanı Murat Tokmak grevden bir süre önce çıkmış Elektrometal fabrikasına giderek temsilcilerle görüşmemi istedi. Fabrikaya gittiğimde önce başta Hasan Kılıç ve Halil Demirtürk olmak üzere temsilciler beni kapıda karşıladı. Fabrikanın kapısından içeri girdiğimde bir toz, bir duman, göz gözü görmüyordu. Hemen bir sandalye istedim ve üstüne çıkıp konuşmaya başladım: «Arkadaşlar bu ortamda çalışılmaz. Derhal dışarı çıkıyoruz.» Üyeler beni alkışladı ve hep beraber dışarı çıktık. Tam bu sırada uzaktan beyaz gömleklili ve kravatlı bir yönetici geldi ve «Beyefendi ne yapıyorsunuz fırınlar söndürülemez malzeme kaybı olur» dedi. Müdürü dinlemeyip dışarı çıktık.

30-40 dakika sonra fabrikanın genel müdürü Turgut Özal yanımıza yaklaştı. «Beyefendi buyurun görüşelim» dedi. Temsilcilerle birlikte Özal'ın odasına çıktık. Ben işçi sağlığı mevzuatını sık inceler notlar alırdım. Özal'a durumu anlattım. Özal, nazik bir üslupla «Beyefendi siz haklısınız. Ancak zamana ihtiyacımız var» dedi. Temsilcilerle görüşüp 1 aylık sürede gerekli önlemlerin alınmasını istedik. Daha sonra havalandırma ile ilgili bazı önlemler alındı ve çalışma koşullarında iyileştirmeler sağlandı...” ■

Birleşir ve Güçleniriz Diye Korkuyorlar!

Çeşit çeşit korkuyla doludur yaşamlarımız. Meselâ aç kalmaktan, işsiz kalmaktan korkarız. Patronlar sınıfı bu korkularımızı öyle bir kullanırlar ki, kölece çalışmaya boyun eğer, üç kuruş ücrete razı geliriz. İşsiz kalma korkusunun, aç kalma korkusunun esiri oluruz da yüreğimizden taşıp gelen sözler gırtlığımızda düğümleniverir, yutarız. Patronlar sınıfı bilincimiz kör, ellerimiz itaatkâr olsun ister. Bundandır ki bin bir çeşit korku tohumu ekerler yüreklerimize... Öyle ki çoğu zaman kendi korkularını dahi toplumun genelinin korkusu haline getirirler. Bizi kendimizden, kendi gücümüzden korkuturlar.

“Ya patron iflas ederse ya işsiz kalırsam?” diye düşünür birçoğumuz... “Daha çok çalışırsam, canımı dişime katarsam, patronum daha fazla kazanır ve işsiz kalmam” diye safça kandırırız kendimizi. Fakat daha çok kazanan patronun işçilere daha fazla ücret verdiği görülmüş şey değildir. Patronlar yeni makineler alır, yeni fabrikalar kurarlar ama bunun biz işçilerin yaşamında daha çok sömürülmenin dışında bir etkisi yoktur. Hatta bir bakarsın güvendiğin dağlara kar yağmış da buluvermişsin kendini kapının önünde... İşçinin hak almasının yolunun mücadeleden geçtiğini kavramasını istemez patronlar, kendisinin lütfedip işçiye ekmek verdiği inancını isterler. “Ben size ekmek veriyorum” masalını anlatmaları bundandır. Acaba kim kime ekmek veriyor? Kimin emeğidir buğdayı un, unu ekmek haline getiren?

Ciddi bir ekonomik krizin içinden geçiyoruz ve patronlar sınıfı krizin faturasını biz işçilere ödetiyor. Tam da böylesi kritik bir dönemde “aynı gemideyiz” lafları eksik olmuyor. Peki, gerçekten de patronlarla işçiler aynı gemide mi? Değil kardeşler, olsa bile onlar kaptan köşkünde keyif çatarken biz makine dairesinde cefayı yükleniyoruz! On yıllardır bizim ürettiğimiz nimete bizi ortak etmeyen patronlar, kriz kapıyı çalınca külfete ortak etmeye çalışıyorlar. Bu nedenle hep bir ağızdan “aynı gemideyiz” türküsünü çığırıyor, bizim de bu türküyü eşlik etmemizi istiyorlar. Gözümüzü açmamızdan ve “Krizin Faturası Patronlara!” dememizden korkuyorlar. “Aynı gemideyiz,

batarsak hep birlikte batacağız” diyerek kendi korkularını toplumun genelinin korkusu haline getiriyorlar, farkına varalım!

Bugün sendika, mücadele gibi kavramlar çoğu işçiye öcü gibi geliyor. Neden? Egemenler tarafından öyle belletiliyor da ondan! İktidar sahipleri mücadele eden işçiden korkarlar. Dünyanın öte ucunda da olsa mücadele eden işçi ve emekçiler, egemenlerin yüreklerini titretir. Çünkü korku gibi mücadele de bulaşıcıdır!

Meselâ Sarı Yelekliler... Hatırlayalım, bıraktık Fransa'yı Türkiye'de bile nasıl da öcü olarak gösterildiler. Peki, kim bu sarı yelekliler, ne istiyorlar? Fransa'da haklarını isteyen, bunun için haftalardır sokağa çıkan işçi ve emekçilerdir. Asgari ücretin arttırılmasından emeklilik yaşının düşürülmesine, emekçilerden daha az ama zenginlerden daha çok vergi alınmasına kadar çokça haklı talepleri var. Öyleyse biz Türkiyeli emekçiler, Fransa'daki Sarı Yeleklilerden neden korkalım? Bizim de haklarımız için onlar gibi mücadeleyi yükseltmemiz gerekiyor mu? İşte efendiler tam da bundan korkuyorlar. Hak arama mücadelesinin bu topraklara da sıçramasından, buradaki işçi ve emekçilerin de kendi yeleklerini kuşanmasından korkuyorlar. Unutmayalım, mesele renk meselesi değil, “yelek” meselesi yani sınıfsal kimlik meselesidir! Egemenler, sınıfsal kimliklerimizi kuşanarak mücadele etmemizden ölesiye korkuyor, işte bu korkularını bizim yüreklerimize de zerk etmeye çalışıyorlar, bilelim!

Egemenler, korkmakta haklı kardeşler. Çünkü zulümle, zorbalıkla sürdürdükleri bir sömürü sisteminden, kapitalizmden nemalanıyorlar. Her şeyi üreten milyarlar bu sistemde açlığın ve yoksulluğun pençesinde kıvranırlar, bir avuç asalak zevk-ü sefa içinde yaşıyor. Bir gün gelip de bu devranın dönmesinden, bu bezirgân saltanatının yıkılmasından korkuyorlar. İşte zaten bu yüzden bizi baskılarıyla korkutup yıldırma çalışıyorlar. Lakin artık yeter! Yüreklerimize giydirilen korkuyu söküp atalım kardeşler! Korkuyu yere çalmanın ve alın terimizi çalanlara karşı örgütlenmenin ve mücadele etmenin vakti gelmedi mi? ■

“Babamın Mezarında Çalışıyorum”

■ İstanbul’dan bir kadın işçi

Çoğumuzun annesine babasına, büyük anne ve büyük babasına ilişkin anıları olur. Komşular, akrabalar, dostlar, büyükler, küçükler derken yaşamımızda her birinin ayrı ayrı anlamı ve yeri vardır. Özellikle çocukluğumuzdaki yaşanmışlıklar kişiliğimizde derin izler bırakır. Daha sonraki yıllarda hayata tutunurken, o yıllarda edindiğimiz duygular ve düşünceler, bu eşitsiz düzene karşı direncimizin ilk dayanakları olur. Her şeye rağmen o yıllar özlemle, mutlulukla ve sevinçle hatırlanır. Fakat biraz duralım; herkes her zaman böyle yaşamıyor. Bazılarının geçmişe ilişkin hatırladıkları pek de bu anlatılanlar gibi değil. Yalnızlık, çaresizlik, yoksulluk, sessizce köşelerde dökülen masum çocuk gözyaşları, annelerin ağrıları...

2018’in son ayında elmasıyla meşhur olduğu gibi madenleriyle de bilinen Amasya’nın Yeni Çeltek maden ocaklarından birinde, yanında ekmeğini kazandığı kazması ve baretiyle bir maden işçisinin cesedi bulundu. Yıllar evvel 19 Mart 1965’de bu madende sabaha karşı grizu patlaması meydana gelmiş, 126 işçiden 58’i yaralı kurtulmuş, 69’u yaşamını yitirmişti. 7 madenciye ise ulaşılammıştı. Madenin o bölgesinin üstü kapanmıştı. Son yıllarda madenin kapatılmış o bölgesi yeniden işletmeye açılınca toprak altında kalan madencilerden birinin cesedine ulaşıldı.

İşçinin cesedinin bulunmasından sonra bu acı olay medyanın ilgisini çekmiş ve o madende çalışanlarla röportajlar yapılmış. Maden işçisinin çocuğu da madenci olur derler ya işte öyle bir hikâye çıkmış bu trajik öyküden. 53 yıl önce o maden kazasında babasını kaybeden bir çocuk, ekmek parası derdine düştüğünde aynı madende çalışmaya başlamış ve ömrü madenlerde geçmiş. Haberi duyunca “belki bir umut çıkarılan ceset babama aittir” diyerek maden ocağına gelen Bekir Arslan’la yapılan röportajda şöyle diyor: “Bir mezarı olmadığı için kabullenemiyorduk, canlanmıyordu kafamızda. Mezarına gidersin, görürsün, öldüğünü kabullenirsin, bizimki öyle olmadı. Ben de madende işe ilk girdiğim zaman insanlar yer altından çıkarken, ‘benim babam da böyleymiş’ derdim. Ben hep, ‘**babamın mezarında çalışıyorum**’ derdim cesedi çıkmadığı için. **Burayı hem işyerim hem babamın mezarı olarak görüyordum.**”

1965’teki kazada cesedine ulaşılammayan madencilerin

isimleri belli olmasına rağmen bulunan cesedin bu işçilerden hangisine ait olduğu henüz tespit edilemedi. Belki Bekir Arslan’ın babası Yusuf Arslan’a ait, belki bir başka işçiye. O işçilerin evlatları hâlâ umutla bekliyor. Kayıp yakınlarının tümü, bulunan cesedi benzer bir duyguyla sahiplenmiş durumdadır. Yıllar sonra gelen böyle bir buluşma pek az kimsenin anlayabileceği bir sevince de vesile olmuş. Salih Köse’nin oğlu Satılmış Köse’nin söylediklerine kulak verelim: “*Babam gelmiş gibi sevindim. Babam ile ilgili hiçbir şey hatırlamıyorum. Siyah beyaz bir vesikalık fotoğrafı vardı, onu büyütüp eve astım, babamdan kalan başka hiçbir şey yok. Çok duyguluyum şu an...*” Bu buruk mutluluk öyle bir ortak ruh yaratmış ki kendilerine ait olduğu daha netleşmeyen ceset hepsi tarafından anılarla, yaşanmamışlıklarla, özlemle ve teselliyle sınımsız sahiplenilmiş, birinin sevinci diğerlerinin de sevinci olmuş.

Her sabah işe giderken belki geri dönemem diyerek kapı eşiğinde eşinden helallik ister maden işçisi. Yine böyle sabahlardan birindeki helalleşmenin ardından mahallede grizu patlaması oldu diye bağırmalar duyulur. “*Annem koşa koşa gitti. Madenin önüne gittik, jandarmalar bizi yaklaştırmadılar. Annemle beraber madene iki sene gittik geldik ama çıkmadı babam. Annem her yolu denedi ama babamı oradan çıkaramadık. Madenden cesedin çıkması bizi umutlandırdı. ‘Acaba babam mı?’ diye düşünüyorum. Tek isteğimiz babamın mezarının olması*” diyor Mehmet Altınsoy’un kızı Necla Çapkın.

Bu acıların yaşandığı Yeni Çeltek aynı zamanda maden işçilerinin mücadeleleri bakımından da önemli bir bölgedir. 1965’ten sonra bölgede çalışma koşullarının düzeltilmesine ilişkin birçok girişimde bulunuldu ve ancak 10 yıl sonra işçiler sendikalaşabildiler. Maden işçisi sendikal haklarını geliştirdikçe iş güvenliği önlemleri açısından adımlar atabildi. Buna rağmen patronların üretim baskısı ve siyasilerin bunlara göz yumması işçi sınıfımızın bu kesiminde büyük acılara neden olmuştur.

Bugün de patronların pervasızca davranmasına neden olan şey işçi sınıfının örgütsüzlüğüdür. Yapay ayrımlarla aramıza duvarlar örülmüş durumda. Dün Yeni Çeltek bugün Soma, Ermenek, Şirvan ve daha nicelerinde kaybettiğimiz kardeşlerimiz gibi yeni kayıplar vermek istemiyorsak patronların yalanlarına kanmamalıyız, birleşmeliyiz, bir araya gelmeliyiz. ■

ÖRGÜTLEN ki Yaşa ve Yaşat!

■ Ankara'dan bir eğitim emekçisi

Merhaba,
Dedem ve kardeşleri Doğudan Batıya iş bulmak ve geçimlerini sağlamak amacıyla göç etmişler. Dedemler 5 kardeş olarak gelmişler gurbete. Ancak takip eden yıllarda dedem ve diğer 3 kardeşi inşaat işçisi olarak çalıştıkları inşaatlarda yaşamlarını yitirdiler. 5 kardeşin 4'ü ekmek davası uğruna iş cinayetlerine kurban gitti. Üstelik bu insanların hiçbir güvenceleri yoktu ve ölümlerinden sonra aileleri ortada kaldı. Örgütsüz ve bilinçsiz olduklarından ne bir dava açtılar ne de tazminat alabildiler. Geride kalanlara düşen gözyaşı ve acılı feryatlar oldu. "Belki çocuklar okur da bizim gibi ezilmezler, hem buralarda iş de yok" diyerek köylerinden şehre göç eden bu insanlar nereden bileceklerdi şehrin kendilerine mezar olacağını!

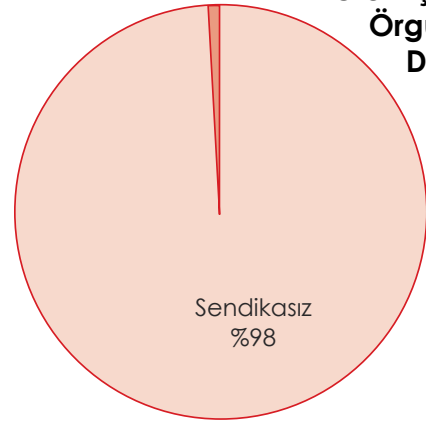
Dedem ve ailesinin bu acılı hayatlarını bana hatırlatan ise 2018 yılında iş cinayetlerinde yaşamını yitiren işçilerin sayısı oldu: 1923! Dile kolay! Bir tarih değil bu. Hayatlarını emekleriyle kazanabilmek, geçimlerini sağlayabilmek için çalışırken canlarını yitiren kardeşlerimizin sayısı.

Türkiye'de her gün ortalama 5 işçi çalışırken canından oluyor. Diğer bir ifadeyle iş cinayetlerinde yitip gidiyor. İşin can alıcı taraflarından biri de ölen işçilerin yüzde 98'inin sendikası, yani örgütsüz oluşu. Aslında bu ölümlerin büyük bir kısmı önlenabilir. Hem de işçilerin kendileri tarafından! Kuşkusuz iş kazalarını azaltacak ve dahi önüne geçebilecek en önemli unsur bilinçli ve örgütlü işçidir. Sınıf bilinci olan ve sendikal bir güce sahip olan işçiler, kendilerini tehlikenin ve güvensizliğin kucağına bırakmazlar. Bunun için de anayasal hakkımız olan sendikal örgütlülüğün ve her türlü örgütlülüğün önünün açılması gerekiyor.

Ne var ki biz işçiler ne zaman hak ve örgütlülüğün söz etsek kendimizi ya hain ilan edilmiş ya da doğrudan kapının önünde buluyoruz. Çünkü patronları bir hoşnutsuzluk ve korku sarıyor. Grevler yasaklanıyor, işçiler işten atılıyor hatta gözaltına alınıyor. Siyasal iktidarlar da her zaman patronları destekliyor. Çok değil yakın zamanda yine siyasi iktidar tarafından grevler hakkında; yasaklar ve yasaklardan işverenlerin memnuniyet duyması gerektiği dile getirildi, getiriliyor. Onlara göre hak alınmaz, verilir. Biz onu kazanmak için mücadele edersek nankörlük etmiş oluruz. Bizim hak arayışımız onların nazarında bir "kargaşa" halidir. Çalışmalı ve bize verilenle ye-

Sendikali %2

İş Cinayetlerinde Ölen İşçilerin Örgütlülük Durumu

tinmeliyiz. İtaat etmez, başkaldırırsak sonumuz belli!

Bir yandan tüm bunları yapan egemenler diğer yandan ölen işçilerin ardından timsah gözyaşları döküyorlar. İş kazalarında ölen işçilerin ailelerini ziyaret ederek masum görünmeye çalışıyorlar. Ancak onların bu ikiyüzlüklerini yutmuyoruz.

Soma faciasında egemenlerin ihmalkârlığı yüzünden canlarını yitiren 301 kardeşimizi asla unutmamak, unutturmayacağız. Soma faciasının akabinde aileleri ziyarete gelen egemenlerin, acılı aileler seslerini çıkardıklarında onları nasıl tekmelediklerini unutmamak.

"Bu işin fitratında var" diyerek iş cinayetlerini sanki doğal bir olaymış gibi göstermeye çalıştıklarını unutmamak.

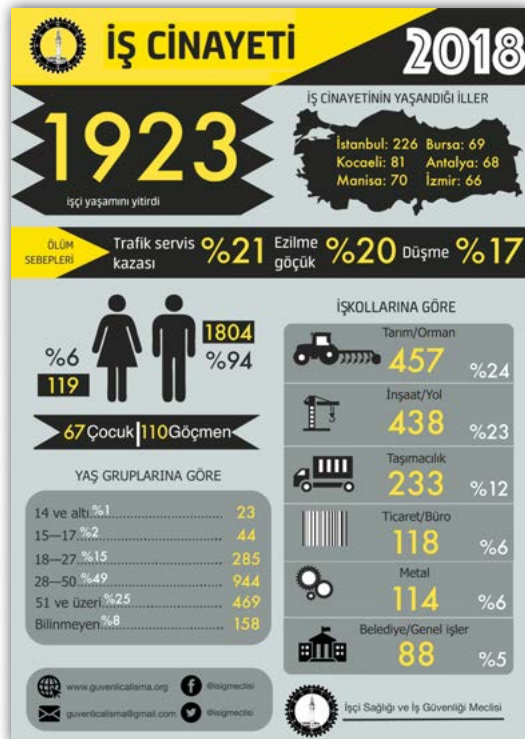
"OHAL geldi, bak, grev mrev yok." dediklerini, işçilerin anayasal haklarını gasp ettiklerini unutmamak.

Devlet hastanelerinde ölüm nedeni "meslek hastalığı" ibaresinin "hastalık" olarak değiştirildiğini unutmamak.

"Grevsiz bir toplum meydana getirdik" diyerek itaatkâr bir toplum yaratmaktan nasıl zevk aldıklarını unutmamak.

Son olarak şunu unutmayalım dostlar; siyasi iktidarıyla, patronuyla, egemen sınıfın safı belli! Biz emekçilere yine bizden başkası dost olmaz. İş cinayetlerinin önlenmesinin, sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı yaratılmasının yolu işçilerin birlik ve dayanışma içinde olmasından geçer. Biz işçiler yaşamalı ve yaşatmalıyız. Bunun için de örgütlü olmalıyız. Sendikalarımızda, ÜİDER de birleşmeli, bilinçlenmeliyiz.

YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ! ■

8 Mart yaklaşıyor. 8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar Gününde tüm ülkelerden emekçi kadınlar meydanlara çıkarlar. Özlemlerini, taleplerini haykırır, seslerini duyururlar dosta düşmana. Konuştukları dil, derilerinin rengi, inançları ne olursa aynı duygu, coşku ve kararlılıkla ekmekleri ve hakları için mücadele etmeye hazır olduklarını gösterirler. Şairin dediği gibi kahramanca yürürler yürek yüreğe...

8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü tüm emekçi kadınlarımıza, işçi sınıfımıza kutlu olsun.

İşçi Kadınlar

Başında örtüsüyle işçi kadınlar
elleri yumruk yürekleri anacan
sokaklar caddeler / yollar ve yollar
ekmek diyorlar emek diyorlar hak diyorlar
"kahramanlık en çok onlara yakışıyor"

Başında örtüsüyle işçi kadınlar
en öndeler kol kola yürek yüreğe
dudaklarında bir ağızdan türküler var
kızlar gelinler illa kadınlar
"kahramanlık en çok onlara yakışıyor"

Mehmet Faruk Habiboğlu

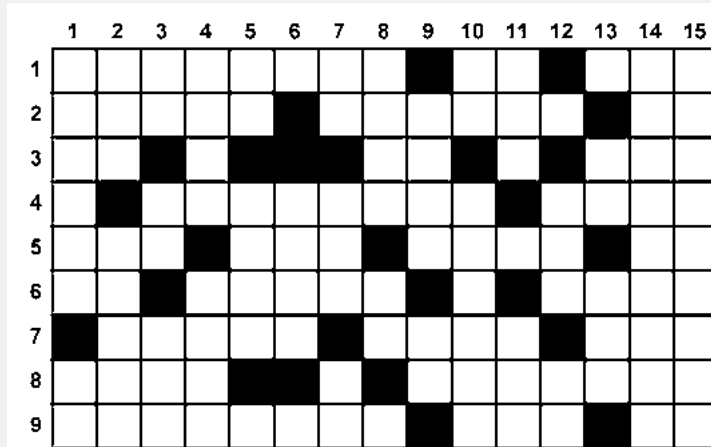
Sis iner örter mermeri
Ağacı, binayı

Sis kalkar kalkmaz
Görünür mermer
Ağaç ve dev

Bu kadınlar dev midir
Yatak özlemez gövde midir
Gül açar boyunlarında
Kol kola durup bağirdıklarında
Bomba düşmüş gibi deprenir toprak
Konuştuklarında

Cahit Zarifoğlu, Yedi Güzel Adam şiirinden

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Zarar karşılığı ödenen para. Notada durak işareti. Bağımsız Devletler Topluluğu'nun kısaltması.
2. Bundan böyle.. Bazı araçlarda, motorlarda bir silindir içinde düzenli hareket eden daha küçük çaplı silindir. İstanbul Üniversitesi'nin kısaltması.
3. Kürtçede hayır. Türk lirasının kısaltması. Kısaca operatör.
4. Kusurlar, suçlar. Satrançta bir taş.
5. Bir işi yerine getirme. Nazım Hikmet'in soyadı. Ya da. Ateş.
6. Su. Koyu boz renkli, küçük ötücü bir kuş.. Kuzey Afrika'dan Ortadoğu'ya kadar çok geniş bir alanda konuşulan dil öbeği.
7. Üzerine basarak sıkıştırma. Kesin. Arının ürettiği besin.
8. Üzerinden çok zaman geçmiş bulunan. Şüphesiz, tereddüt, kuruntu.
9. Yüksek enflasyon nedeniyle fiyatı en çok artan sebzelerden biri. Hayati

sıvı. İridyum elementinin simgesi.

Yukardan Aşağıya

1. Fiyatları düşürmek adına hükümetin son günlerde hayata geçirdiği uygulama. Deli.
2. Mesafe. Ordu'nun bir ilçesi.
3. Zat kelimesinin sessizleri. Uzaklık belirten bir sözcük. Manyetik uyurum tedavisi (Elektrokonvülsif terapi).
4. Arazi ölçümlerinde kullanılan santimetrelerle bölünmüş tahta lata. Manisa'da ulusal park kapsamına alınmış bir dağ.
5. Araba okunun eksenini. Açık saman rengi.
6. Arapçada bir kadın ismi
7. ABD'li bir haber ajansının kısaltması. 2,54 cm uzunluğundaki uzunluk ölçüsü birimi. Onaylama sözü.
8. Ad, ünvan. İllave.
9. Rus, Leh, Sırp, Hırvat, Bulgar ve Çek halklarına dillerindeki yakınlık dolayısıyla verilen ad. Tuzağa düşürülen.
10. İnsanlarda ve hayvanlarda deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka. Birer, birer.
11. Nihayet. Bir erkek ismi.
12. Adale. Vietnam'ın plaka işareti.
13. Sonra kelimesindeki sessizler. Abadan yapılmış ceket.
14. Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü.
15. Emeklilikte Yaşa Takılanlar için AKP iktidarı tarafından söylenen ve hakaret anlamı taşıyan söz.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Y	I	D	T	E	N	T	Ü	R	D	İ	Y	O	T	
2	A	T	A	E	R	K	İ	L	U	N	A	T	O		
3	T	A	N	K	L	A	H	T	A	P	O	T			
4	A	P	İ	Ş	M	A	T	K	İ	Y	A	R	A		
5	Ğ	Ş	İ	A	A	İ	R	M	E	Y	İ	L			
6	A	T	İ	Y	A	S	E	B	A	T	İ				
7	N	A	K	İ	T	T	E	P	K	K	E	T			
8	K	K	A	L	A	Y	N	A	Z	İ	R	E			
9	B	O	N	A	P	A	R	T	İ	Z	M	L	R		

İşçilerin Sordukları/68

Kısa Çalışma Ödeneği Nedir? /II

Hangi işçiler kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilir?

Kısa Çalışma Ödeneği, İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır. İşçinin Kısa Çalışma Ödeneği alabilmesi için kısa çalışmanın başladığı tarihte, çalışma süreleri ve işsizlik sigortası primi ödeme gün sayısı bakımından işsizlik ödeneğine hak kazanmış olması gerekmektedir. Yani kısa çalışmanın başladığı tarihten önceki son 120 günü kesintisiz olmak üzere son üç yıl içinde en az 600 günlük primi olması gerekmektedir. Ayrıca kısa çalışmaya katılacaklar listesinde işçinin bilgilerinin bulunması gerekmektedir.

Bu şartlara bakarak şunu söyleyebiliriz ki kısa çalışma ödeneği olarak ödenecek parayı işçi zaten daha önceki çalışmalarla işsizlik fonuna aktarmıştır. Ücretinden yapılan bu kesintilerin şimdi işçiye ücret diye ödenmesi işçinin hakkının gasp edilmesi ve aldatılması değil midir? Üstelik Kısa Çalışma Ödeneği süresi bir işçinin işten atıldığında alacağı işsizlik sigortası süresinden düşülmektedir. Örneğin 6 ay işsizlik sigortasına hak kazanan bir işçi 3 ay boyunca kısa çalışmadan para aldıysa, bu sürenin sonunda da işten atıldıysa aynı işçi işsizlik sigortasından sadece 3 ay faydalanabilmektedir.

Kısa çalışma ödeneği ne kadardır?

İşçiye verilen günlük kısa çalışma ödeneğinin miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının %150'sini geçmemek üzere, sigortalının son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının %60'ıdır. Örneğin günlük 100 lira brüt ücret alan işçiye 60 lira ücret ödenir. Yani işçi ücretleri kayba uğrar ve ücreti yüksek olan işçilere ödenen miktar kısıtlanır. Bu ödenek, işçilerin değil patronların yükünü hafifletmektedir. Patronlar bu dönem boyunca ücret, prim ödemelerinden ve gelir vergisinden muaf tutulmaktadır.

Yeni yönetmelik değişikliği ne içeriyor, bu değişiklikler ne anlama geliyor?

“Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”,

09.11.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlandı. Yönetmelikte yapılan yeni değişikliklerle birlikte patronların ödenekten yararlanma koşulları genişletildi.

Önceki yönetmeliğe göre, işyerinde kısa çalışma yapılmasını talep eden işverenin başvuru belgeleri arasında iddiasını kanıtlayan somut belgelerin bulunması gerekiyordu. Değişikle bu fıkra kaldırıldı. İşverenlerin artık “genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerin işyerine etkilerini ve zorlayıcı sebebin ne olduğunu” belirtmeleri yeterli olacak. İşverenin durumu ise İŞKUR yerine iş müfettişleri tarafından incelenecek.

Patronların ödenekten yararlanmaları için zorlayıcı sebep tanımında “küçük” değişiklikler yapıldı ve “dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlar” ifadesi de eklendi. Böyle genel bir ifade kullanılmasının nedeni hükümetin krizi inkâr etmesidir. Krizi “manipülasyon”, “dış güçlerin oyunu” olarak tanımlayan hükümet adını itiraf etmese de kriz, döviz kurunda dalgalanma, ambargo gibi durumlardan etkilenen patronları kurtarmak üzere yasal düzenlemeler gerçekleştiriyor. Elindeki her türlü olanağı kullanarak patronları kurtarmaya çalışıyor.

2008 yılında yaşadığımız krizde olduğu gibi bugünkü krizde de en çok işçiler hak kaybına uğruyor. Büyüyen işsizlik oranları, artan hayat pahalılığı, sendikasılaştırma ve taşeronlaştırma işçilerin yaşamını derinden etkiliyor. Her krizde olduğu gibi hükümetler işçilere kemer sıkma programlarını dayatırken patronlara ise teşvik, kredi ve kurtarma paketleri hazırlıyorlar. İşçilerden kesilen emeklilik, sağlık ve işsizlik fonlarının işçilere ödenmesi gerekiyorken bu fonlar patronlara peşkeş çekiliyor. Kısa Çalışma Ödeneği gibi uygulamalarla işçilerin fonları patronları kurtarmak için harcanıyor. Hükümet patronların kârlarına dokunmuyor. Milyonlarca işçinin suskun ve örgütsüz oluşundan faydalanan egemenler krizin faturasını yine işçilere kesiyor. Oysa krizin sorumlusu işçiler değildir. Dolayısıyla kriz gerekçesiyle işten atılmaları yasaklanmalı ve işçi ücretleri tam olarak ödenmeye devam edilmelidir. ■

İşte Bor Madeni Efsanesi!

Hedef 2023! Büyümemizi istemeyen “dış mihraklar”ın ayağımıza taktığı prangadan yani Lozan Anlaşması’ndan 2023’te kurtuluyoruz! Sonra seyreyleyin cümbüşü! Ver elini Musul, Kerkük! Gelsin petrol, gelsin paralar! İcraat üstüne icraat! Güçlü ülke, Büyük Türkiye! İktidarın vaatleri kulağa hoş geliyor ama unutmayalım davulun sesi de uzaktan hoş gelir. Biliyoruz ki yukarıdakilerin ağzından ne zaman BÜYÜK laflar çıksa biz bunun bedelini yaşamlarımızla, gittikçe çekilmez hale gelen hayat şartlarıyla, eriyen ücretlerle, uzayan iş saatleriyle ödüyoruz. İktidar, işçileri-emekçileri yalanla ağına düşürüyor, milliyetçilik duygusunu okşayarak yoksul kitleleri peşine takmaya çalışıyor. Bu kapsamda, el altından safсата yayılıyor, şehir efsaneleri üretiyor. Bunlardan biri de yıllardır eskimeyen, bor madeni efsanesidir!

Efsaneye göre, Lozan Antlaşması’na ekli gizli maddeler yüzünden yerli kaynakların kullanımının önüne geçiliyor, bazı madenlerin ve petrolün çıkarılmasına izin verilmiyor. 100 yıllık süresi olan bu anlaşma 2023’te bitecek ve yeraltı madenlerimiz üzerinde gönlümüzce tasarrufumuz olacakmış! İster kendimiz kullanacak ister ihraç edip zenginliğimize zenginlik katacakmışız. Bu madenlerin başında da “stratejik” bir maden olan bor madeni geliyor. Dünyanın en büyük ve en iyi kalitede bor rezervlerine sahip olan Türkiye, bor madenini kullanmaya başlamasıyla 2023’te uçuşa hazır olacakmış! Eh, boru değil, bor madeni... Cam ve seramik ürünleri üretiminden temizlikte kullanılan deterjan üretimine; nükleer sanayi, yakıtlar, askeri ve zirhl araçlardan tarım, otomotiv, enerji, metalürji, inşaat, uzay ve havacılık sektörüne kadar geniş bir kullanım alanına sahip bir maden. Dünyadaki toplam bor madeni rezervi sıralamasında Türkiye, %73,2 payla ilk sırada yer alıyor.

Ancak Lozan anlaşması metnini baştan sona incelediğimizde ne anlaşmanın süreli/geçici olduğuna dair bir ibareye ne de madenlerin çıkarılması önünde engelleyici bir hükme rastlayabiliyoruz. Antlaşmaya ekli gizli maddeleri de bugüne kadar gören gösteren olmamıştır. Üstelik devlet eliyle yer altı kaynaklarının, madenlerin üretilmesi, işletilmesi ve pazarlanması faaliyetlerini gerçekleştirme amacıyla 1935’te Etibank kurulmuştur. 1983 yılında Türkiye’nin ilk ve en büyük yabancı sermaye katılımlı şirketi unvanını kazanan, Eti Holding A.Ş. şimdiki adıyla Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, dünya bor sektörünün lideri konumunda. Bor rezervlerinin işletilmesi, üretimi ve pazarlama faaliyetlerini kamu adına sürdüren

Eti Maden’in faaliyet raporlarına göre Türkiye, dünya bor pazarında %57’lik bir paya sahiptir. 2017 yılında yaptığı 2,2 trilyon tonluk bor ürünleri satışı karşılığındaki hâsılatı ise 890 milyon dolar. Bu rakam 2018’de 1 milyar dolara yükselmiştir. Zaten dünyadaki bor madeni pazarı 2 milyar dolardır ve Türkiye bunun yarısına sahiptir!

Yani, övünç kaynağımız biricik “milli” madenimiz gün yüzü görelili çok olmuş. Ne efsanede dillendirildiği gibi yeraltı madenlerinin işletilmesi engelleniyor, ne de yaygın bir yanlış algı olan “bor rezervlerinin gereği gibi işletilmediği, üretim yapılmadığı, üretilebilen ürünlerin hammadde olarak yurtdışına satılıp işlendikten sonra ithalat yoluyla geri alındığı” düşüncesi gerçeklerle örtüşüyor. Çünkü bor madeninin rafınasyon ve reaksiyon süreçleri sonucunda elden edilen bor ürünleri, bu aşamalardan sonra işlem gören ürünler değildir. Ve kullanıldığı sektörlerde yalnızca belli oranlarda katkı maddesi olarak kullanılır. “Borla çalışan araba” üretildiği, gelecekte petrolün yerini borun alacağı ise başka bir yaygın efsanedir. Söz konusu olan borla değil hidrojen enerjisiyle çalışan prototip arabalardır. Bor bir yakıt değildir, bu tip araçlarda bor hidrojen tutucu olarak kullanılabilir. Borla çalışan denen otomobillerde sanıldığı gibi aksine benzin, mazot gibi bor tüketilemez, çünkü bor doğrudan bir enerji kaynağı değildir. “Onların petrolü varsa bizim de borumuz var!” diye gaza gelenleri üzecek ama gerçek budur. Aç tavuk kendini darı ambarında sanırmış ya, efendiler de halkı o duruma düşürüyorlar.

İşçi ve emekçiler uzun yıllardır bor madeni üzerine üretilen yalan yanlış argümanlarla, çarpıtmalarla oyalanırken, bor rezervleri sermaye sahiplerine peşkeş çekiliyor. Sermayenin iştahını kabartan zengin bor rezervlerinin 1985’ten bu yana özelleştirilmesi iktidarların gündeminden hiç düşmedi. AKP iktidarı döneminde de özelleştirme denemelerinde bulunulmuş ve 2017’de Eti Maden İşletmeleri Türkiye Varlık Fonu’na devredilmişti. AKP iktidarı bir taraftan “milli ve yerli” söylemleri eşliğinde emekçileri milliyetçilikle körleştirmeye çalışırken, diğer taraftan yerli-yabancı ayrımı yapmaksızın sermayenin arzularını karşılamak için canla başla çalışıyor. Sıra işçi ve emekçilere geldiğinde ise pervasızlıkta sınır tanımıyor. Yalanın, dolanın, efsanelerin büyüülü tuzağına kapılmak işçilerin sorunlarını çözmez! İşçiler ancak birlik ve dayanışma içinde olurlarsa, kendi sınıf çıkarları temelinde hareket ederlerse sorunlarını çözebilirler. Çare petrol ya da bor madeni değil, işçilerin mücadelesidir! ■

